

TREMTINYS

LIETUVOS POLITINIŲ
KALINIŲ IR TREMTINIŲ
SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2002 m. kovo 7 d.

Nr. 10 (488)

Eina nuo
1988 m. spalio 28 d.

Kovo 11-oji Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena

Daug dešimtmečių laukėme šios dienos. Kovo 11-oji atvėrė pasaulį Lietuvai, su pavasario vėju į mūsų gyvenimą atnešė Laisvę ir Nepriklausomybę. Vardan šios dienos savo gyvybes aukoję Lietuvos partizanai, apie ją svajojome lageruose ir tremtyje.

Savo skaitytojus sveikiname Kovo 11-osios proga linkėdami stiprios sveikatos ir tikėjimo Lietuvos ateitimi.

Redakcija

Likimo broliai ir sesės!

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga visus nuoširdžiai sveikiname.

Tegu Jus lydi tikėjimas, viltis ir siekiai prasmingais darbais įtvirtinti valstybingumą.

LPKTS Šiaulių sk. taryba

Politika - tik išrinktųjų privilegija?

Valstybė atlieka bendro pobūdžio socialines funkcijas, reikalingas visuomenei, ir yra nepriklausoma nuo kitų valstybių. Nepriklausomybę maža deklaruoti, ją reikia apginti. Šiam tikslui valstybė turi karines pajėgas.

Tik valstybingumo priešinkai gali teigti, kad Lietuvai nereikia kariuomenės, nes ji negali prilygti didesnių valstybių karinėms pajėgoms. Tokia nuomonė peršama visuomenei atmetant ginkluotojo pasipriešinimo galimybes, ginant valstybės ir tautos gyvavimą. Abejotina, ar tai daro tik savo klaidų nesuprantantys žmonės. Kiti sako - kariuomenei skiriama per daug lėšų, per daug šauktinių ir ginklų. Treti šaukia, kad kariuomenė politizuojama, ir su žiburiu ieško politikos apraiškų. Ne jau prie politikos, kaip "buržuazinis nacionalizmas", bus priskirtas herbas, valstybės himnas ir vėliava?

Yra žmonių, kurie savaip supranta žodžio laisvę ir žiniasklaidai talkinant tyčiojasi ir išjuokia karius, šaulius, savanorius, policiją, netgi partizanus. Nepalieka ramybės karinių struktūrų kūrėjų ir organizatorių. Primityviai

panaudojamas šmeižtas, melagingi kaltinimai siekiant juos pašalinti. Šis metodas jau buvo taikomas Lietuvos krašto apsaugos ministrui E. Simanaičiui, kariuomenės vadui gen. J. Kronkaičiui ir kitiems pareigūnams.

Kam tai naudinga? Ar šis klausimas nekyla institucijoms, atsakingoms už valstybės saugumą? Jos irgi turėtų būti ne politinių jėgų įrankiu.

Lietuvos ginkluotosios pajėgos turi šlovingą istoriją. Tėvynės meilės ir pasiaukojimo pavyzdį mums paliko Pilėnų gynėjai, sukilėliai savanoriai, gen. P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės kariai. Dešimtmetį trukusių kovų metu Lietuvos partizanai savo krauju atpirko politikų ir išdavikų primestą nesipriešinimo okupacijai sindromą.

Meilė Tėvynei neatsiranda savaime. Ji auga kartu su meile gimtinei, tėvams ir protėviams. Ji - duonoje, kurią valgome, dainoje, kurią dainuojame, medžio, kurį pasodinome, ošime. Yra ir kiti žodžiai - Tėvynės meilė, pasiaukojimas. Yra žodis - patriotizmas. Gaila, kad kai kurie valdžios vyrai neskiria patriotizmo nuo politikos.

(keliamą į 3 psl.)

Aušra ŠUOPYTĖ

Puri dirva, tvirti želmenys

Minint Lietuvos Nepriklausomybės 84-ąsias metines, LPKTS Kauno skyriaus pakviesti, prasmingą meninę programą susirinkusiems pateikė Kauno Juozo Gruodžio konservatorijos studentai. Muzikinė-literatūrinė kompozicija "Ir priglundau aš prie savo žemės visom svajonėm ir sapnais" (B. Brazdžionis) - tai odė Nepriklausomybės Akto signatarui, vienam iškiliausių 19-20 amžiaus asmenybių dr. Jo-

nui Basanavičiui, paminint 75-ąsias jo mirties metines.

Ižanginį žodį apie Lietuvos patriarcho, visuomenės veikėjo, mokslininko kelią, kurį ši tauri asmenybė nuėjo nuo Nepriklausomybės paskelbimo 1918 metais iki paskutinio atodūsiu, susirinkusiems tarė konservatorijos dėstytoja lituanistė Rymantė Venskevičiūtė.

(keliamą į 5 psl.)

Studentai rengia spektaklį, skirtą "Tautiškai giesmei" paminėti. Paskutiniai nurodymai (dėst. D. Vaitkutė)

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Užsimojo atimti paskutines lengvatas tremtiniam

Tikriausiai prisižiūrėję televizijos seriale apie Heraklio žygdarbius, Seimo dauguma ir toliau šturmuoja neeilinę sesiją: čia per trejetą posėdžių ketinama priimti apie 100 naujų įstatymų. Nekyla abejonių, kad šių įstatymų kokybė nebus itin gera, mat Seimo nariai tikrai ne herakliai. O įstatymo priėmimas nėra Augėjo arklidžių mėžimas. Tam reikia ne raumenų, o laiko pastudijuoti, perprasti ir sugalvoti geriausią modelį. Deja.

Vyriausybė vėl prieš Laisvės kovų dalyvius

Socialdemokratams su buvusiais komunistais priešaky atėjus į valdžią, ideologiniame įstatymų leidybos bare kryptingai vykdoma sovietmečio veikėjų reabilitacijos ir Lietuvos laisvės kovų dalyvių "dereabilitacijos" politika. Pažeidžiant Konstituciją nuomininkų naudai nusavintas buvusių tremtinių susigrąžintas nekilnojamas turtas. Ketinta panaikinti nukentėjusiojo valstybinę pensiją.

(keliamą į 3 psl.)

Aktualijos

■ Lietuvos premjeras A. Brazauskas mano, kad referendumas dėl narystės Europos Sąjungoje galėtų įvykti kitų metų vasarą.

■ E. Gentvilo politinė veikla prasidėjo Sąjūdžio metais. Nuo tada šis politikas sugebėjo išsilaikyti politikos elite nepriklausomai nuo politinės visuomenės orientacijos pokyčių. Tai - pamoka, kaip nenuskęsti sudėtingame Lietuvos politikos vandenyne.

■ Lietuva tapo prekybos moterimis tranzitine šalimi. Taip rašoma JAV Valstybės departamento Demokratijos ir žmogaus teisių biuro ataskaitoje.

■ Tarptautinė bendruomenė nepakankamai informuota dėl padėties Baltarusijoje. Taip mano Lietuvoje surengtos diskusijos "Bendradarbiavimas su Baltarusija: patirtis ir perspektyvos" dalyviai.

■ V. Žirinovskis teigia, kad NATO nenori priimti Baltijos šalių į Aljansą. Tuo jis pats išitikines kalbėdamasis su NATO pareigūnais.

■ Buvęs JAV prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Z. Bžezinskis mano, kad Rusijos ir NATO bendradarbiavimas dvidešimtuko formatu ilgai netruks.

■ Rusijos užsienio reikalų ministras I. Ivanovas atvykęs su vizitu į Kaliningradą akcentavo bendradarbiavimo Baltijos jūros regione unikalumą.

■ Trys palestiniečiai žuvo ir 19 buvo sužeista trečiadienį ryte per Izraelio armijos reidą Abasane, esančiame pietinėje Gazos Ruožo dalyje netoli Chan Jūniso, pranešė palestiniečių greitosios pagalbos šaltiniai.

■ Seimas antradienį per slaptą balsavimą pritarė Prezidento, Seimo Pirmininko ir Aukščiausiojo Teismo pirminko pasiūlytomis trijų Konstitucinio Teismo teisėjų kandidatūroms.

■ JAV karinių pajėgų atstovai Afganistane sakė, kad per pirmąsias keturias operacijas "Anakonda" Afganistane dienas žuvo iki 200 talibų ir "Al Qaeda" narių. Amerikiečiai neteko 8 kareivių. Septyni jų žuvo pirmadienį, kai į priešų ugnį pateko du MH-47 specialiųjų pajėgų sraigtasparniai.

Dr. Povilas JAKUČIONIS

Ingrida VĖGELYTĖ

Nepriklausomos valstybės piliečio sąmonė į kaimą neskuba

Nuo 1940 m. okupacijos pradžios Lietuvos kaimo nepalieka nelaimės. Sodiečiams per pusę amžiaus teko nueiti tikrus kryžiaus kelius. Jie buvo tremiami, deginamos sodybos, užkrauta pyliavų našta, partizaninio karo išbandymai, kolektyvizacijos košmarai. Vėliau buvo griaujami vienkiemiai, statomos socialistinės gyvenvietės ir vėl grįžtama į vienkiemius, į tėvų žemę. Ši golgota ne vieną palaužė, atbukino, pripratino prie vergo dalios. O beteisio gyvenimas sunkus.

Nepriklausomos valstybės laisvo piliečio sąmonė į kaimą irgi ateina paskutinė. Turbūt dėl to, kad yra politinių jėgų, kaip buvę komunistai, kurios nemoka ir nenori mokytis gyventi ir dirbti laisvos rinkos sąlygomis. Jie dar okupacijos metu įprato eksploatuoti vergų darbą: kolūkiečius kaime, o "visasąjunginių" gamyklų darbininkus mieste. Todėl neišivaizduoja kitokių visuomeninių santykių ir iš paskutiniųjų stengiasi nepaleisti "gamybos priemonių" iš savo rankų.

Privatizuodami trihektarius jie supriešino tarpusavyje kaimo žmones. Besąlygiškai valstybės lėšomis remdami rinkos sąlygomis nemokančias dirbti žemės ūkio bendroves, jie stabdo ūkinę pažangą, veltui švaisto mo-

kesčių mokėtojų pinigus ir alina valstybę. Tikslas politinis – susikurti stabilų elektoratą kaime, kurį užtikrintų stambūs žemvaldžiai – bendrovių (buvusių kolūkių) pirmininkai.

Kita politinė jėga, kilusi iš Sąjūdžio, kaimą mato kaip tautos lopšį, kaip laisvų, savarankiškų, darbščių piliečių ugdymo terpę, kaip lietuvių kalbos ir savitos kultūros tvirtovę. Gyvenimas kaime – tai ne vien žemės ūkio produktų gamyba. Tai būdas laisvai gyventi tėviškės gamtos prieglobstyje. Tai gyvenimas pastovioje, iš mažens pažįstamoje, drausminančioje ir įpareigojančioje bendruomenėje.

Deja, ši politinė jėga visada buvo mažumoje. Net ir tada, kai ji turėjo formalią daugumą Seime, dėl nepritariančių apsimetėlių negalėjo priimti reikiamų sprendimų. Todėl reformatoriški sprendimai buvo pusiniai ir nepateisino kaimo žmonių lūkesčių.

Garsiausi stambių žemvaldžių balsai

Dabar Lietuvai ryžtingai pasukus eurointegracijos keliu, suaktyvėjo kaimą kiršinančios jėgos. Garsiausi stambių žemvaldžių balsai. Jie kalba visų kaimo žmonių vardu. Mat diduma nemoka, neturi priemonių viešai

skelbti nuomonės ir ginti savo interesus. Nusivylę valdžios pažadais ir netesėjimais žmonės lengvai pasiduoda populistų įtakai.

Savo šeimos jėgomis tvarkančių ūkių paprastų kaimiečių lūkesčiai ir reikalavimai nėra dideli ir neteisėti. Jie nenori būti valstybės išlaikytiniai. Jie nori, kad valstybė paskelbtų aiškia kaimo plėtojimo politiką ir ją vykdytų. Ūkininkas nori žinoti, ką jam geriau sėti ir auginti bent 3-5 metus į priekį. Valstybės pareiga jiems padėti. Labiausiai tuo turėtų rūpintis Žemės ūkio rūmai ir kitos žemdirbių savivaldos organizacijos.

Europos Komisijai paskelbus, kad šalių kandidačių ūkininkai, lyginant su Europos Sąjungos narių žemdirbiais, pirmaisiais metais gaus tik 25 proc. tiesioginių išmokų ir tik pusę norimų žemės ūkio produkcijos kvotų, kilo tikra protestų audra. Pirmieji suskato žemės ūkio bendrovių pirmininkai ir stambieji ūkininkai. Nors jie tesudaro 5 proc. kaimo gyventojų, bet kalba visų vardu, šantažuoja Lietuvos Vyriausybę ir Briuselio biurokratus – esą sabotuosią Lietuvos stojimą į ES, neleisiantį parduoti dirbamos žemės užsieniečiams.

(keliami į 4 psl.)

Regioninė televizija kelia susirūpinimą

Pastaruosiu metu Lietuvos televizijos, o ypač Šiaulių, transliuoja nemažai laidų ne valstybine kalba. Mūsų miesto žiūrovas maitinamas retransliuojamomis Rusijos laidomis, nors Lietuva renkasi eurointegracijos kelią. Kodėl taip daroma – visiškai neaišku. Šiaulių televizija jau tampa Rusijos, kuri iki šiol nėra atsiskiusi savo imperinių ambicijų Lietuvos atžvilgiu ir intensyviai reikalauja sau išskirtinių teisių Baltijos šalyse ir yra propagandos skleidėja. Gal eina ma lengviausiu keliu? Nesugebėdama parengti brandžių autorių laidų, ji eterį užpildo retransliuodama valstybingumą naikinusios ir vykdžiusios žiaurias Lietuvos gyventojų represijas šalies programas.

Norėtume priminti, kad retransliuodama Rusijos televizijų programas Šiaulių tele-

vizija pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijos aktą "Dėl nesijungimo į buvusios SSRS pagrindu kuriamas naujas politines, karines, ekonomines ir kitokias valstybių sąjungas bei sandraugas", kurį priėmė Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba (Atkuriamasis Seimas) 1992 m. birželio 8 d. Šiuo atveju Šiaulių televizija sąmoningai ar nesąmoningai prisijungia prie posovietinės Rusijos propagandos aljanso.

LPKT sąjungos ir LPKT bendrijos Šiaulių skyrių, lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių skyriaus, Lietuvos krikdemų partijos Šiaulių sk., Lietuvos dešiniųjų sąjungos tarybos, Lietuvos valstybės stiprinimo sąjungos "Kalavijas" atstovai bendru pareiškimu kreipėsi į Šiaulių apskrities viršininką A.Šedžiu,

Šiaulių miesto merę V.Stasiūnaitę ir Šiaulių televizijos direktorių S.Sušinską reikalaujanti, kad Šiaulių televizija atsakytų programų iš Rusijos retransliavimo ir daugiau parengtų lietuviškų laidų, kad televizija atspindėtų valstybės tikslus ir siekius.

Kreipimesi į Šiaulių apskrities viršininką ir miesto merę aukščiau išvardytų organizacijų bei partijų atstovai prašo finansinės paramos "Šiaulių televizijos" laidoms kurti bei transliuoti. "Manome, kad socialinio nuosmukio metu regioninė televizija – labai svarbus informacijos šaltinis, nes ne visi gyventojai gali nusipirkti laikraščius. Lieka tik radijas ir televizija. Be finansinės paramos Šiaulių regioninė televizija neturės galimybių rengti vertingų programų."

"Tremtinio" inf.

Darbotvarkėje - artėjantys savivaldybių rinkimai

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS) pradeda aktyviai ruošti artėjantiems savivaldybių rinkimams. Skyriuose sudarinėjami preliminarūs kandidatų į savivaldybių tarybas sąrašai. Savivaldybių rinkimai turėtų vykti kitų metų kovą, jei nebus pakeisti įstatymai. Jei savivaldybių rinkimai būtų sujungti su prezidento, jie turėtų vykti trim mėnesiais anksčiau – šių metų gruodį.

Drieš bendrus sąrašus

Kovo 2 d. Kaune, LPKTS būstinėje, vyko išplėstinis Sąjungos valdybos posėdis. Į šį posėdį buvo pakviesti miestų ir apskričių savivaldybių tarybų nariai, išrinkti nuo LPKTS. Savivaldybėse sąjunga turi 32 narius, praėjusį šeštadienį į Valdybos posėdį atvyko 17.

Paaikškėjo (bent iš dalyvavusių), kad nė vienoje savivaldybėje politiniai kaliniai ir tremtiniai neturi savo frakcijos. Dažniausiai jie yra sudarę koalicijas su kitomis dešiniuosiomis partijomis ir paprastai yra opozicijoje.

Per praėjusius rinkimus į savivaldybių tarybas atskirais kandidatų sąrašais ėjo 32 skyriai, 5 skyriai sudarė koalicijas su dešiniuosiomis partijomis, 5 skyriai sudarė bendrus sąrašus. Prieš bendrus sąrašus pasisakė ir Sąjungos pirmininkas P.Jakučionis. Jo nuomone, jei kelios partijos eina kartu į rinkimus, tai jos sudaro koalicinį sąrašą, o ne bendrą. Tokiame sąraše turėtų matytis ir abiejų partijų pavadinimai. Taip pat P.Jakučionio nuomonė sutapo su jurbarkiečio Antano Kasiulio pastebėjimu, kad į kandidatų sąrašus turi būti įtraukiami gerai vietos žmonėms žinomi veikėjai.

Kritikos žodžiai jaunimui

Įdomi padėtis susiklostė ir Šiaulių miesto taryboje, kurioje LPKTS turi du savo atstovus: V.Damulevičių ir R.Krankalį. V.Damulevičiaus narystė Sąjungoje laikinai sustabdyta. Tai įvyko po to, kai V.Damulevičius nepaklausė Sąjungos vadovybės ir atidavė savo balsą už Šiaulių miesto merę socialliberalę V.Stasiūnaitę, kuriai tąkart kaip tik buvo inicijuota interpelacija. Už tai V.Damulevičius gavo Šiaulių vicemero postą ir gerą atlyginimą. Pasak kito šio miesto savivaldybės tarybos nario R.Krankalio, dabar Šiauliai turi į kompromisus nelinkusią merę, kuri su opozicija savo sprendimų derin-

ti nemėgsta.

Jaunimo komiteto veiklą kritikavo ir Sąjungos pirmininkas Povilas Jakučionis. Jis prisiminė prieš keletą mėnesių Kaune vykusį Jaunimo komitetų atstovų sąskrydį, kurio metų jaunieji Sąjungos nariai ir jų lyderis V.Bičiūnas išreiškė ketinimus pradėti aktyvų darbą visose LPKTS skyriuose. Deja, pasak P.Jakučionio, veiklos aktyvėjimo požymių nematyti.

Politinių partijų krepšinio turnyras be politinių kalinių ir tremtinių

Nelinksmą naujieną iš Vilniaus atvežė Petras Gvazdauskas, Vilniaus apskrities skyrių koordinatorius: tikriausiai LPKTS nebedalyvaus kasmetiniame Centro sąjungos organizuojamame politinių partijų krepšinio turnyre. Turbūt niekam nereikia priminti, kad LPKTS komanda šiame turnyre kelerius metus iš eilės skynė pergalių laurus. Pasak P.Gvazdausko, lig šiol sąjungiečiai "davė komunistams į kaulus", dabar rengėjai nutarė suduoti atsakomąjį smūgį dešiniuosius. Nuo šiol keičiamas šio turnyro sąlygos. Dabar tai bus nebe politinių partijų, o pozicijos ir opozicijos rungtynės. Numatyta sudaryti keturias komandas: dvi valdančiųjų ir dvi opozicijos. Valdančiuosius atstovautų socialdemokratų ir socialliberalų duetas bei valstiečių ir Naujosios demokratijos komanda. Kaip susitartų visos likusios partijos, dar neaišku. Žodžiu, nei partijų pavadinimų, nei jų vėliavų ir kitų atributų turnyro žiūrovai nebepamatys. Kiekviena komanda bus aprengta vienoda uniforma, už kurią privalės susimokėti partijos arba jas atstovaujantys žaidėjai. Be to, į minėtas mišrias komandas nebus kviečiami eiliniai partiečiai, o tik partijos pirmininkai, Seimo nariai, ministrai ir kitokie "svarbūs" žmonės arba tiesiog – nomenklatura.

LPKTS tarybos konferencija įvyks kovo 23 d. 11 val.

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Vėliau šią pensiją ketinta duoti ir sovietinių represinių struktūrų buvusiems darbuotojams, neva kaip Antrojo pasaulinio karo dalyviams. Gižų miestelio gatvę ketinta pavadinti partizano žudiko ir išdaviko Kosto Kubilinsko vardu.

Šioje neeilinėje sesijoje A.M.Brazausko Vyriausybė "neištvėrė" ir vėl parengė įstatymo projektą, nukreiptą prieš buvusius politinius kalinius ir tremtinius. Šį kartą - tai maža Muitų tarifų įstatymo 6 straipsnio pataisa. Prisdengus ketinimais suderinti Lietuvos ir Europos Sąjungos įstatymus, šį vargšą 6 straipsnį tiesiog siūloma išmesti. O jis kaip tik numato muitų lengvatas į šalį įvežamoms paramos siuntoms, skirtoms rezistencijos dalyviams ir nuo okupacijų nukentėjusiems asmenims. Žodžiu, parama iš užsienio Laisvės kovų dalyviams nuo šiol bus apmokestinama. Taip pat naikinamos muitų lengvatos statybinėms medžiagoms, skirtoms genocido ir okupacinių režimų aukų paminklams ir kapinėms statyti.

Kairiųjų Vyriausybė motyvuoja tuo, kad Europos Sąjungoje tokios muitų lengvatos nenumatytos. Tiesa, Vyriausybės teikiamame įstatymo projekte niekur nepasakyta, kad Europoje nėra tokios gausybės rezistencijos dalyvių ir nukentėjusiųjų nuo okupacijos. Ten asmenims, nukentėjusiems nuo okupacijų, seniai gausiai atlyginta. Jie nevargsta ir neskursta, todėl ir tokių lengvatų jiems nenumatyta. Tos lengvatos iš tiesų Lietuvos valstybei jokios žalos nedaro, o tik padeda, nes remiami jos garbingo amžiaus piliečiai. Šis įstatymo projektas teikiamas per neeilinę sesiją. Apie Seimo sprendimą skaitykite kituose "Tremtinio" numeriuose.

Netekome pirmosios nepriklausomos Lietuvos ambasadorės

Seimo nariams ir kitiems politikos veikėjams, savo gyvenimą dažnai įspraudusiems į griežtą dienotvarkę, pasidžiaugti kitais gyvenimo užsiėmimais tenka tik trumpų pertraukų tarp posėdžių metu. Kartais tokią dienotvarkę juokais vadiname "gyvenimu tarp posėdžių". Kaip ir kitus mirtinguosius, Seimo narius priverčia nors trumpai minutei stabtelėti amžina netektis. Antradienį plenarinis posėdis Seime prasidėjo tylos minute - Seimo nariai pagerbė pirmadienio naktį Paryžiuje Amžinybėn išėjusią Lietuvos ambasadorę prie UNESCO 66 metų Ugnę Karvelis. Pirmadienį užuojautą dėl U.Karvelis mirties velionės šeimai ir artimiesiems, Lietuvos kultūros žmonių bendruomenei ir diplomatams pareiškė Prezidentas Valdas Adamkus. "Išėjusi mokslus Europos universitetuose, gyvenusi tarp Europos ir pasaulio intelektualų, Ugnė Karvelis išsaugojo ištikimybę tėvynei ir jos kultū-

rai. Šį tikėjimą Lietuva Velionė skleidė visiems šalia esantiems - savo kūryba, savo darbais, savo nepasikartojamam gyvumui ir asmenybės žavesiu", - rašoma Prezidento užuojautoje.

Ji gimė 1935 m. Noreikiškėse, Kauno rajone. Nuo 1940-ųjų mokėsi Berlyne, Kaune, Tiubingene, Paryžiuje, Niujorke. Nuo 1955 m. dirbo Prancūzijos, vėliau - Lotynų Amerikos, Ispanijos ir Portugalijos bei Rytų Europos leidyklų literatūros skyrių vadove. Vėliau ji reiškėsi kritikos, vertimų, originaliosios literatūros baruose. Paskelbė nemažai literatūros kritikos straipsnių Prancūzijos, Vokietijos, Lotynų Amerikos spaudoje, vedė radijo ir televizijos laidas kultūros ir politikos temomis.

1991 m. ji sukūrė du televizijos filmus apie Lietuvą. U.Karvelis vertė grožinę literatūrą iš lietuvių, anglų, ispanų ir vokiečių kalbų. Ji yra išvertusi K.Donelaičio, Maironio, Aisčio, B.Sruogos, S.Nėries, V.Mykolo-čio-Putino, E.Mieželaičio, J.Marcinkevičiaus, M.Martinaičio ir kitų poetų eilių, S.T.Kondroto romaną "Žalčio žvilgsnis" ir kitų kūrinių. Ugnė Karvelis yra parašiusi apsakymų ir romaną "Rytoj traukinių nebebus".

1991-aisiais ji dalyvavo Lietuvos delegacijoje 27-ojoje UNESCO generalinės konferencijos sesijoje, per kurią Baltijos valstybės įstojo į šią organizaciją. 1993-1995 metais U.Karvelis buvo Lietuvos laikinoji reikalų patikėtinė prie UNESCO, nuo 1995 metų - Lietuvos ambasadorė prie UNESCO.

Nuo 2000-ųjų Ugnė Karvelis buvo paskirta UNESCO Nematerialaus ir žodinio paveldo vertinimo komisijos, sudaromos iš 18 pasaulinio garso asmenybių, nare. Atstovaudama Lietuvai UNESCO, padarė viską, kad į pasaulinės kultūros paveldo sąrašą būtų įtraukta Kuršių nerija, Vilniaus senamiestis bei Lietuvos kryždirbystė.

U.Karvelis inicijavo daugelio Lietuvai svarbių tarptautinių projektų įgyvendinimą - Asocijuoto fundamentalųjų mokslų ir universitetinio mokslinio ugdymo centro įkūrimą prie Vilniaus universiteto, Kultūros vadybos ir politikos katedros įsteigimą prie Dailės akademijos, M.K.Čiurlionio parodos pristatymą Paryžiuje, tarptautinės konferencijos "Dialogas tarp civilizacijų" surengimą Vilniuje.

Už nuopelnus Lietuvai 2001 metais U.Karvelis apdovanota Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu. Ji buvo Prancūzijos ir Lietuvos asociacijos vicepirmininkė ir įkūrėja, Lietuvos rašytojų sąjungos, Prancūzijos vertėjų asociacijos, Paryžiaus politinių mokslų fakultetą baigusiuju asociacijos, Oskaro Milašiaus draugų asociacijos, Meksikos draugų asociacijos narė.

Politika - tik išrinktųjų privilegija?

(atkelta iš 1 psl.)

Gal bijo, kad politika, t.y. valstybės valdymas, gali tapti ne tik jų privilegija. Pirmiausia reikia pasakyti tai, jog buvo depolitizuotos mokyklos, siekiama depolitizuoti kariuomenę, o sutapatinus politiką su patriotizmu ėmė guiti ir patriotizmą. Juk patriotizmas - pavojingas, jis gali uždegti ryžtingiems veiksams.

Pilietiškumo ir pagarbos savo valstybei stokos pavyzdys gali būti kad ir Panevėžio dienraščio "Sekundė" (2002 02 25) išspausdintas straipsnis, aprašantis, kaip buvo šven-

čiama sovietinės armijos diena. Armijos, žudžiusios mūsų artimuosius, deginusios mūsų sodybas, Sausio 13-ąją tankais traiškiusios laisvės gynėjus. Tokios "šventės" šventėjų paprasčiausiai reikia tik pagailėti.

Tai tokios depolitizuotos ir neturinės patriotinių jausmų mūsų visuomenės poelgio pasekmės. Tauta, neturinti patriotinių jausmų, kaip šovinys be parako. Gal ir vėl reikėtų paklausti, kam tai naudinga? Nejaugi politika - tik išrinktųjų teisė ir nei mokytojai, nei mokiniai, nei vadai ar kariai neturi teisės jos vertinti?

Algirdas BLAŽYS

Medikai kyla į kovą dėl išlikimo

Savaitgalį pirmą kartą mūsų šalies istorijoje piketą prie Seimo rūmų surengė 1,5 tūkstančio medikų, suvažiavusių iš 36 rajoninių ligoninių. Pikete reikalauta sveikatos apsaugos ministro Romualdo Dobrovolskio atsisakymo, o sveikatos reformą tęsti tik tada, kai bus pakankamai lėšų. Gydytojų įstaigos prisitaikė prie mažėjančio finansavimo ir išmoko taupiai ūkininkauti, todėl dar labiau mažėjant finansavimui taupyti nebėra iš ko. Šiems metams Privalomojo sveikatos draudimo taryba nustatė, jog ligoninių biudžetas negali per metus mažėti daugiau kaip 10 procentų. Tai neabejotinai reikš, kad dalis gydytojų ir aptarnaujančiojo personalo bus atleista. Patvirtinta nauja ligoninių paslaugų apmokėjimo tvarka privers dar labiau susiveržti diržus. Teigiama, kad naujoji apmokėjimo tvarka sudarys prielaidas įstaigų finansavimą apskaičiuoti pagal bendrus kriterijus, skirtingai mokant už sunkesnių ir lengvesnių ligonių gydymą. Iki šiol galiojusi tvarka skatino gydymo įstaigas gydyti lengvesnius ligonius, ir įstaigos neretai pritrūkdavo lėšų sunkesniems ligoniams. Dabar finansavimas priklausys nuo paslaugų sudėtingumo ir paciento sveikatos būklės. Valstybinės ligonių kasos specialistai neatmeta galimybės, kad gali nukentėti gydymo kokybė, jei sunkius ligonius ir toliau bandys gydyti rajoninės ligoninės. Šiame sveikatos apsaugos reformos etape nenukentės tik didžiosios Kauno ir Vilniaus universitetinės klinikos. Joms finansavimas iš privalomojo sveikatos drau-

dimo fondo dar padidės. Valstybinės ligonių kasos direktorius S.Janonis neatmetė galimybės ilgainiui atsiskirti paslaugų grupavimo.

Antradienį Vilniuje piketavo apie 50 vaistinėlių, kuriuos suorganizavo Lietuvos farmacijos sąjunga (LFS). Tarp piketo dalyvių buvo Seimo nariai - liberalas Klišonis ir konservatorė, buvusi socialinės apsaugos ir darbo ministrė I.Degutienė. Šiuo metu Valstybinė ligonių kasa už kompensuojamus vaistus vaistinėms skolinga apie 200 mln. litų, o šios savo ruožtu išskolino didmenininkams daugiau nei 300 mln. litų. Vaistų didmeninės prekybos įmonių asociacija paskelbė ketinimą nuo kovo 8 d. nutraukti kompensuojamų vaistų tiekimą vaistinėms. Jei skola nebus grąžinama, gali ateiti eilė ir ligoninėms. Valstybinei ligonių kasai skubos tvarka leista imti 72 mln. litų paskolą iš banko, kad būtų nors iš dalies atsiskaityta su vaistinėmis. Gydytojų sąjunga grasina streiku. Kovo 14 dieną šalies gydymo įstaigos žada dviem valandoms sustabdyti savo darbą. Lietuvos gydytojų sąjungos prezidentas Liutauras Labanauskas tikina, kad tą dieną nuo 12 iki 14 val. pagalba bus teikiama tik patiems sunkiausiems ligoniams. Jei šios akcijos neduos rezultatų, bus rengiamasi visuotiniam medikų streikui. "Tik ligoniams būtinais reikės paaiškinti, jog šios akcijos yra rengiamos jų, o ne gydytojų labui", - teigė Lietuvos gydytojų sąjungos prezidentas Liutauras Labanauskas.

Jonas BALČIUS

Bylos nagrinėjimas sustabdytas

Kovo 4 dieną Kauno apygardos teismas pradėjo nagrinėti baudžiamąją bylą, kurioje genocidu kaltinama Vytautas Vasiliauskas ir Martina Aleksaitė-Žukaitienė. Abu kaltinamieji į šį teismo posėdį neatvyko. Teismo posėdžio metu buvo perskaityta iš Šakių ligoninės faksu atsiųsta medikų pažyma, patvirtinanti, jog M.Žukaitienė serga hipertenzine širdies liga ir nuo vasario 27 dienos gydoma šioje

gydymo įstaigoje. Kitas kaltinamasis pažymą, jog dėl ligos negali atvykti, yra pristatęs anksčiau.

Teismas nusprendė šios bylos nagrinėjimą sustabdyti iki pasveiks kaltinamoji M.Žukaitienė bei paskirti jai medicininę ekspertizę.

Teismo posėdyje dalyvavo nemažas būrys žurnalistų ir šia byla susidomėjusių žmonių.

"Tremtinio" inf.

Nepriklausomos valstybės piliečio sąmonė į kaimą neskuba

Pajutę lengvą grobį ir politinę naudą prie protestuojančiųjų choro prisijungę politikai populistai, siūlydami savo paslaugas – abejotinus ir prieštarigus problemas sprendimo būdus.

Tai normalu. Žemdirbiai mato problemą, kurią reikia spręsti. Ypač kvotų klausimą. Negalima nepaisyti jų nuogastavimų. Reikia arba įrodyti jų nepagrįstumą, arba kiekiau derėtis su Briuseliu. Tačiau privalu griežtai skirti visos tautos interesus nuo gyventojų grupės interesų ir neleisti jiems vyruoti. Dabar valstybės interesus – 2004 m. tapti ES nare. Su tuo siejamas spartus visų gyventojų gerovės augimas.

Derdėti nuogastavimai ir reikalavimai

Dauguma kaimo reikalų žinovų mano, kad Žemės ūkio rūmų ir stambių žemdirbių organizacijų vadovų nuogastavimai yra perdėti. Už jų slypi grupės interesai. Jie mano esą svarbiausia, kad ūkininkai galėtų pelningai parduoti savo produkciją, kad norintys galėtų nusipirkti žemės.

Užsieniečiai žemę tegu perka, bet dėl kvotų reikia kovoti. Saviems ūkininkams reikia lengvatų pirkti žemę ir gauti didesnes kvotas Europos Sąjungos rinkose. Reikia, kad žemė būtų brangesnė, antraip į ją neateis investicijos. Jei dabar žemė bus parduodama juridiniams asmenims (dėl ko kovoja buvusios LDDP agrarininkai), tai ja bus spekuliuojama. Reikia spartinti žemės reformą. Dešimtys tūkstančių miestuose gyvenančių žemės savininkų laukia žemės pabrangimo ir rinkos pagyvėjimo. Už žemės rinkos liberalizavimą pasisako Lietuvos šeimos ūkininkų sąjunga ir Lietuvos žemės savininkų sąjunga.

Seimo Kaimo reikalų komiteto nuomone, būtina tuoj pat sudaryti palankias sąlygas Lietuvos piliečiams įsigyti žemės. Sudaryti galimybę jiems įsigyti valstybės žemės išsimokėtinai 20-čiai metų ar pirkti privačios žemės už lengvatinius kreditus. Palūkanų skirtumą dengtų valstybė. Tam reikalingas 7 metų pereinamasis laikotarpis.

Kai kurie Seimo nariai populizmo keliu žengia daug toliau. Siūloma išsaugoti sienas ir muitus su Europos Sąjunga. Bet ši privalėtų netaikyti muitų ir kvotų Lietuvos žemės ūkio produkcijai. Negana to, Europos Sąjunga turėtų subsidijuoti mūsų žemės ūkio produkcijos eksportą į Rusiją ir kitas NVS šalis. Be to, Rusija Lietuvai, kaip Europos Sąjungos ir Pasaulio prekybos organizacijos na-

rei, turėtų panaikinti muitus jos žemės ūkio produkcijai.

Žinoma, norėti nedraudžiama, tačiau politikai privalo kalbėti atsakingiau, suprasti, kad kita derybų pusė taip pat turi šiek tiek proto. Nereikia užmiršti, kad ne Europos Sąjunga prašosi į Lietuvą su glėbiu dovanų, o atvirksčiai.

Europos Sąjunga išmokas ir subsidijas naujų narių subjektams mokės iš savo šalių mokesčių mokėtojų pinigų. Šie geriau nei mūsų gyventojai moka reikalauti ataskaitų iš valdininkų, kur panaudoti jų pinigai. Europos Sąjungos valstybių parlamentai taip pat turi savo rinkėjus, kurie moka "spausti".

Europos Sąjungoje sovietmečio įpročiai nesuveiks

Lietuvoje vis dar gyvas senas sovietmečio įprotis – noras apgauti, pergudrauti. Aukštus Maskvos valdininkus buvo įprasta vaišinti, maudyti pirtyje, įdėti lauktuvių rūkytų dešrų. Taip buvo gaunami papildomi milijonai, daugiau medžiagų ar detalių. Deja, dabar net rusai, tapę savo valstybės piliečiais, taip nebesielgia, o Europos Sąjungos pareigūnai tikrai to nedarys.

Europos Sąjungos ūkininkai naujų narių pigios žemės ūkio produkcijos bijo ne mažiau, nei mūsų žemdirbiai bijosi, kad užsieniečiai supirks jų žemę. Europos Komisijos pareigūnai žino, kad Lietuvos BVP tesudaro mažiau trečdaliu ES šalių BVP vidurkio. Taip pat žino, kad Lietuvos žemdirbio darbo našumas yra 4 kartus mažesnis už Europos Sąjungos ūkininkų. Nepaisant šių rodiklių, norime gyventi taip pat gerai kaip Europos Sąjungos šalių piliečiai. Iš karto, beveik nuo pirmos įstojimo dienos. Tai kieno sąskaita staiga praturtėtume? Ar ten, Briuselyje, šito nesupranta? Jie žino, kad jeigu Lietuvos ūkininkas gautų tokias pat išmokas kaip Austrijos, tai jo pajamos staiga išaugtų 5-6 kartus. Tai, žinoma, gerai. Bet kaip tada miestų darbininkai, mokytojai, gydytojai? Gal viską metę pultų ūkininkauti? Krašte vėl kiltų suirutė, lyg aukso karštligių laikais atradus naują Klondaiką. Aukso smiltys baigėsi ir vėl – badas.

Dnių maišo be dugno nebūna

Europos Komisija paskelbė ES plėtros į Rytus finansavimo planus. Ji mano išlaikiusi pusiausvyrą tarp žemdirbių lūkesčių ir Europos Sąjungos biudžeto galimybių. Pinigų maišo be dugno nie-

kas neturi. Žinoma, su šiais planais galima nesutikti, ginčytis, derėtis. Mūsų derybininkai nėra nei Lietuvos, nei jos kaimo priešai. Be mūsų apsisprendimo žemę parduoti užsieniečiams niekas neprivers. Tiesioginės išmokos ūkininkams numatomos didinti kasmet po 10 proc. Vietoje 100 proc. išmokų Europos Komisija siūlo "Sanglaudos" fondų paramą pagal 22 programas, skirtas kaimo ilgalaikiai socialinei ir ekonominei plėtrai. Tai parama labai palankiomis sąlygomis. Valstybė kandidatė šių projektų finansavimui privalo skirti tik 20 proc. lėšų. Jie siūlo mums meškerę, o mes reikalaujame jau iškeptos žuvies. Ar tai protinga? Jie mato mūsų nereformuotą žemės ūkį, prastus administracinius gebėjimus, menką kontrolę, didelę korupciją ir nenori mėti pinigų pravalgymui. Ar jie neteisūs?

Verta pagalvoti ir apie tai, ar nepadarysime patys sau blogiau keldami nepamatuotus reikalavimus. 25 proc. tiesioginių išmokų – tai papildomai Lietuvos žemės ūkiui 200 mln. Lt kasmet. Lietuvos biudžetas niekada nepajėgs tiek skirti. Per septynerių metų pereinamąjį laikotarpį ūkiai patys, be paramos, nesustiprės. Žemės kainos liks žemos, dėl to nebus investicijų. Europos Sąjungos žemės ūkio produkcija superkama brangiau ir be muitų. Ar verta to netekti?

Lietuvos ūkininkai darbštūs, atkaklūs ir reiklūs sau. Jie nenori būti nuolat šelpiami, būti išlaikomi. Bet jie turi matyti savo sunkaus darbo rezultatus, kasmet, nors po truputį, turi gerėti jų gyvenimas. Turi negesti viltis. Dėl to daug svarbiau yra kovoti, derėtis dėl kvotų, o ne dėl žemės pardavimo užsieniečiams ar tiesioginių išmokų. Taip mano daugelis mūsų žemės ūkio žinovų.

Žemdirbių savivalda, Žemės ūkio rūmai, jei jie nėra tik siauros grupės interesų gynėjai, nėra politiškai angažuoti, turėtų mokyti ir šviesti kaimo žmones, kaip sudaryti verslo planus, o ne kurstyti "šventą" karą prieš valdžią ir Europos Sąjungą.

Kalmiškasis socialistinis reketas

Seimo narių-agrarininkų siūlymuose atsispindi tas pats socialistinis mąstymas kaip ir skandalingame gyvenamųjų namų antrojo nacionalizavimo įstatyme. Jis skelbė: būtai tiems, kas juose gyvena (t.y. nuomininkams). O Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinajame (saugiklių) įstatymo projekte skelbiama: žemė tiems, kas ją dirba,

t.y. vėl nuomininkams. Kuomet 1917-ieji? Pagrindinis įstatymo tikslas – sudaryti kuo palankesnes sąlygas žemės ūkio bendrovėms ir kitiems nuomininkams įsigyti valstybės ir privačią žemę. Socialistams visada malonu duoti. Tuodi ir tuo pačiu paperki. Pletti savo partijos elektoratą.

Bet duodi ne savo. Vadinasi, reikia atimti. Iš ko? Šiuo atveju, iš privačių savininkų ir iš valstybės, iš visų mokesčių mokėtojų. Iš savininkų žemė, žinoma, nebus brutaliai atimta. Ne tie laikai. Gal po 10 metų jie gaus simbolinę kompensaciją "vidutinės kainos" ar kitokiu pavadinimu. Įstatymas pavojingas tuo, kad seni kaimo žmonės vėl bus apgadinėjami pažadais: bus žadama socialinė parama arba grasinama ją nutraukti, aparti sodybą, kol žemė bus išviliota. Tai kaimiškasis socialistinis reketas.

Jei saugiklių įstatymas numatyty lengvatas tik perkant valstybės žemę, būtų galima suprasti. Imperatyvus reikalavimas, kad žemė būtų naudojama tik žemės ūkio veiklai, yra ginčytinas dėl žemės ūkio produktų perprodukcijos. Nderlinga žemė vaizdingame kraštovaizdyje gali būti racionaliai naudojama rekreacijai, turizmui ir kitiems tikslams. Ji gali būti apšodinta mišku arba paliekama pūdytuoti. Už tai JAV ir kai kuriose Europos Sąjungos šalyse netgi mokamos kompensacijos.

Kaip čia neprisiminsi LDDP agrarininkų gąsdinimų, kad kai sugrius kolūkiai, Lietuvoje prasidės badas. Kolūkių seniai nebėra, o žemės ūkio produkcija neišperkama. Nors žemės dirvonuoja apie 0,5 mln. ha. Produkciją, žinoma, galima parduoti į Rusiją, bet tik už dyką...

Saugiklių įstatymas spekuliantams ne kliūtis

Žemės kainą mažins įstatymo įpareigojimas bankams užsątu paimtą žemę parduoti per 2 metus ir būtinai tik žemės ūkio veiklai. Greičiau parduoti galima tik pigiai. Įstatymas nustato įvairius apribojimus ir sąlygas parduoti žemę virš 3 ha ploto. Bet kokie ribojimai mažina žemės kainą. Taip pat ribojama valstybinės žemės kaina. Ji negali būti didesnė už vidutinę toje vietovėje. Įstatyme numatytas žemės pardavimas aukcionų būdu. Kaip gali vykti aukcionas, jei kainos dydis apribotas? Nesuprantama. Jei kas nupirktą žemę per 5 metus mėgins vėl parduoti, mokesčių papildomus mokesčius. Neva tai apsauga nuo spekuliacijos. O pardavus po 6 metų spekuliacijos jau nebus? Stambus spekuliantas gali

palaukti ir 10 metų, tik smulkus tiek neištvers.

Įstatymo autoriai pripažįsta, kad jis parengtas ne nuo užsieniečių gintis, o savoms problemoms spręsti. Tam, kad žemė vėl grįžtų žemdirbiams. Rimtų pastabų įstatymo projektui turi Seimo Teisės departamentas. Čia pažeidžiamas ūkio subjektų lygiaiškumo principas. 4 ir 5 str. proteguojamos žemės ūkio bendrovės prieš pavieniū ūkininkus ir kooperacines bendroves (nes tai - ne savi). Įstatymo 8 str. neteisiškai uždėda atsakomybę žemės pardavėjui už pirkėjo veiksmus, jei šis naudos žemę ne žemės ūkio veiklai.

Seimo Kaimo reikalų komitetas atmetė visas pastabas ir pasiūlymus, užkertančius kelius žemės ūkio bendrovių interesų protegavimui. Tai dar kartą įrodo, kad įstatymo tikslas – padėti "saviems" kitų interesų sąskaita.

Seime prieš pat įstatymo priėmimą paaiškėjo, kad nėra informacijos apie tikrą padėtį žemės rinkoje. Kaip vyksta sandoriai? Kas daugiausia parduoda ir perka žemę ir kokiems tikslams? Vieni sako, kad pernai pasikeitė 57 tūkst. ha žemės savininkai. Kam ji bus naudojama - neaišku. Valstybės žemės fondui perduota 0,7 mln. ha žemės. Savininkai atgavo apie 1,5 mln. ha. Dirvonuoja apie 0,5 mln. ha.

Kiti šaltiniai teigia, kad žemę atgavo 77 proc. norinčiųjų. Kasmet savininką keičia 75-80 tūkst. ha privačios žemės. Kiek parduodama valstybinės žemės?

Saugiklių įstatymas neūkerta kelio stambių spekuliantų pasipelnymui. Jie gali pasinaudoti šio įstatymo apribojimais ir sumažinta žemės kaina ir pigiai ją supirkti. Kai laikinasis įstatymas nustos galiojęs, galės brangiai ją parduoti. Šis įstatymas skirtas į ryklių narsus suvaryti mažas žuvelas. O įstatymas galėtų turėti kitą tikslą – padėti valstybei sukaupti lėšų kompensacijoms už savininkų jai perduotą žemę. Tam reikia aktyvinti žemės rinką. Draudimais ir ribojimais to nepadarysi.

Valstybinės žemės nėra, kol už ją neatlyginta žemės savininkams. Besavininkės, niekieno žemės Lietuvoje nebuvo. Net raisto lopinėlio. Valstybei žmonių patikėta žemė negali būti parduodama pigiau, nei už ją kompensuojama savininkams. Kaina turi būti taip pat proporcinga sąnaudoms, reikalingoms žemės restitucijai (reformos) padengti. Politines žmonių simpatijas reikia pelnyti visiems lygiu teisingumu, o ne atskirų gyventojų grupių papirkinėjimu iš visų mokesčių mokėtojų pinigų.

Puri dirva, tvirti želmenys

(atkelta iš 1 psl.)

Tai ji - visų literatūrinių kompozicijų pradininkė, kruopščiai parenka istorinę medžiagą, akylai seka, kad nebūtų užmiršti prasmingi jubiliejai ir sukaktys. Vokalinio ir teorinio skyriaus studentai subtiliomis spalvomis tapė J.Basanavičiaus paveikslą: padainavo keletą Ožkabalių kaimo dainų, minė mįsles, porino poringes, skaitė autobiografijos fragmentus. Tarsi subtili akvarelė baltame lakšte pažiro svarbiausi šios prakilnios asmenybės nueito kelio atšvaitai. Renginiui talkino koncertmeisterė Jurgita Jasulevičiūtė.

Po keleto dienų susitikau su Kauno Juozo Gruodžio konservatorijos dėstytoja Danguole Vaitkute ir režisieriumi

šiuolaikinės muzikos interpretacijos, ištraukos iš operų ir operečių, o greta jų deramą vietą užima ir literatūrinės-muzikinės kompozicijos patriotine tema. Žiūrovai jau matė kompoziciją "Tautiška giesmė", skirtą tautos himno 100-osioms metinėms, įpinant V.Kudirkos gyvenimo ir kūrybos momentus. Atskleistą tautiškumo lobyną, scenoje pažertus patriotizmo perliukus, išryškintą asmenybės paveikslą žiūrovas priima daug nuoširdžiau nei paskaitą ar nuobodų pasakojimą. Konservatorijos dėstytojai, studentai ir eina šiuo keliu. Į sceną perkelti iškilių asmenybių gyvenimai, jų atlikti darbai statomi į vieną gretą su šių dienų aktualijomis bei išgy-

Sceninė interpretacija, skirta J.Basanavičiui

Rimantu Vaitkevičiumi. Jie nuoširdžiai papasakojo apie Vokalinio ir teorinio skyriaus darbą, gimstančias idėjas ir sumanymus.

Studentai baigę konservatoriją gali dirbti Kauno muzikiniame teatre arba Kauno valstybiniame chore, vadovaujame P.Bingeljo. Nemažai jų stoja į Lietuvos muzikos akademiją. Tai ne tik vokalistai, bet ir dramos aktoriai. Dėstytoja Danguolė Vaitkutė patikino:

- Be muzikinio išsilavinimo iš jų neatimsi ir teatrinio. Studentai išmoka sceninės kalbos, choreografijos pagrindų.

Studentai - jų trys grupės, po 8 ir daugiau kiekvienoje - mokosi trejus metus. Spektakliuose dalyvauja visi. Klasika ir

venimais. Sausio 13-osios aukos prasmė perteikta spektaklyje "Sekundę, smėlio karalienė!" (pagal poetės Meilės Kudarauskaitės eiles).

- Gal jaunimas mieliau atliktų roko operos ištraukas, užuot rengę spektaklius tautine tematika? - teiraujosi konservatorijos režisieriaus Rimanto Vaitkevičiaus:

- Ne, šito nepastebime, - sako jis, - nuo mūsų žvilgsnių jokia nepasitenkinimo gaidelė neliks "neužfiksuota". Žavi jaunuolių ir merginų intelektas, jų tyrumas ir nuoširdumas. Beri į gerai išpurentą dirvą grūdą, ir jis netrukus suveši. Tokią terpę, kuri yra šioje mokykloje, sunku rasti kitose.

Kviečia Utena

Utenoje įvyko antrasis organizuojamos tremtinių dainų ir poezijos šventės "Leiskit į Tėvynę" chorų vadovų pasitarimas. Pasitarime dalyvavo per 30 chorų vadovų.

Utenos choras, vadovaujamas vyriausiojo šventės dirigento Adolfo Driuko, pristatė septynias šventės repertuaro dainas: "Suvalkijos arai", "Kur partizanai, jūs?", "Už jūrų marių", "Protėvių kely", "Už Raseinių ant Dubysos", "Etapas", "Tremtinio valsas". Uteniškiai dainas atliko nepriklaistingai. Svečiai ir žiūrovai buvo sužavėti. Publika po kiekvienos dainos negailėjo aplodismentų ir prašė pakartoti. Tai liudija, kad choras gerai pasiruošęs.

Buvo paskirti šventės atskirų dainų dirigentai. Aptariant šventės scenarijų

buvo pakoreguota uteniškių pateikta šventės programa. Nutarta, kad generalinė repeticija negali būti skubota. Šventė turi būti poilsio, atsipalaidavimo, malonių susitikimų diena. Tad generalinę repeticiją reikia rengti šventės išvakarėse - birželio 7 d. Po repeticijos Utenos kultūros rūmuose - poezijos vakaras, tapybės paroda tremties ir Sibiro gamtos vaizdų temomis. Šventė vyks Utenos stadione, gražaus Rašės šilo pašonėje. Bus aukojamos šv. Mišios.

Pasitarimas buvo naudingas - įpareigojo vadovus gerai paruošti choras. Tikimės, kad dainininkų atliekamos dainos suteiks uteniškiams ir svečiams malonių jausmų ir širdies džiaugsmo.

Vincas BLIZNIKAS

Šaukiu aš tautą

Lietuva. Kiek šiame žodyje telpa šilumos, gėrio, tikėjimo, meilės! Maža mano tėviškė, bet joje žaliuoja Maironio apdainuoti Šventosios ir Dubysos krantai, Antano Baranausko išaukštintas ošia šilelis ir didžiulį, žodžiais neišsakomą tautos skausmą šlama pakelės liepos, seni ažuolynai, mediniai kryžiai neleidžia pamiršti kančios...

Graudžios lietuvių liaudies dainos byloja apie vargus ir rūpesčius, kuriais žmonės gyveno, buvo prislėgti. Senelių kapai jau apauga užmaršties žole, o žodžiai, pasakymai lieka kaip tautos kultūros laidas, kurio perduodama meilė kalbai, dvasinės vertybės ateinančioms kartoms. Dar Liudvikas Rėza rašė: "Gimtoji kalba yra tartum vartai, pro kuriuos visos didžios ir vaisingos idėjos pasiekia žmogaus sielą". Jau seniai, tikrai seniai parimusi prie ratelio motina savo mažylį mokė skaityti. Visi žinom, kad net savo gyvenimo vardan lietuviško žodžio nepagailėjo knygnešiai. Ar dargana, lietuš pliaupė, ar gili naktis juodavo, jie ėjo, baimės kupini, užantyje paslėpę laikraštėlį, maldaknygę. Kitą dieną tos "gėrybės" sklido po visą kaimą... tarsi tautos relikvija...

Nors ir kaip būtų gaila, mūsų senolių išdailinta, skambi, maloni kalba šiandien lyg ir nebe ta. Skaudu prisipažinti, kad senolių kalba liko tarsi už vartų, nepasiekė mūsų sielos. Kokią kalbą mes girdime gatvėje, autobuse, parduotuvėje? Ji neskambi, nemaloni ausiai. Tarsi purviniais batais lipame ant to švento žodžio, už kurį mūsų seneliams buvo grasinama, už kurį jie kentėjo lageriuose, buvo tremiami. Mūsų tautos dainius Maironis, norėdamas į žmonių širdis gražinti praeitį, pirmiausia galvoja apie šventą gimtąją kalbą. Jis eilėraščio žmogaus lūpomis šnabžda į kiekvieno sielą besibel-džiančius žodžius: "norėčiau prikelti nors vieną senelį", "pasemčiau šaltinį", "pirštais paliesčiau", "sudrebėtų kapai". Argi tauta apsnūdo? Tereikia atidengti tautosakos kraičio dangtį, o ten pajustu-me, kaip krebžda pasakos, mįslės, patarlės, sakmės, veržte veržiasi liaudies daina... Vincas Kudirka savo "Tautiška giesmė" taip pat liepia atsisukti į mūsų tautos praeitį, kai lietuviai krauju mokėjo už tautos laisvę, gyvenimą atidavė už lietuvišką žodį. Ėjo partizanai į miškus už Tėvynės žemę, už gimtuosius namus, išėjo aštuoniolik-mečiai į mirtį už rūtų darželį, už tai, kas brangu kiekvienam lietuviui. Partizanų dainose rypuojama, kad "prabėgs nemielaus gegužis", nustos raudojus motulė, Tėvynėn sugrįš laisvė... Laisvę turim... Ant jos aukuro - daugybės žmonių jaunystė, nespėta patirti pirmoji meilė, motinų širdies rauda... Ar leng-

va gyventi, turint rankose laisvę? Tai retorinis klausimas kiekvienam lietuviui. Tarsi nujaučia himno autorius, kad nelengva bus tautai, reikės susidurti su "tamsu-momis". Vincas Kudirka tikėjo, kad stiprios dvasios lietuviai nepalūš, jie visą savo energiją skirs Tėvynės ir žmonių labui. Tai doras kilnus tautiečių kvietimas pasišvęsti vardan Tėvynės. "Šaukiu aš tautą", - sako poetas Bernardas Brazdžionis. Privalome atsilipti visi, žmogus negali gyventi tik sau. Jis atsako už visos tautos geresnę ateitį, šviesesnę rytojų. Aš šiandien taip pat negaliu skųstis ir dejuoti, kad ant savo pečių nešu sunkią atsakomybės našta. Būčiau tada labai silpnas ir pasigailėjimo vertas žmogus. Vidinis balsas man nuolat kužda: "Tu privalai". Kasdieniniame gyvenime tokie vidiniai impulsai ugdo mano valią, gryna sielą, daro mane tvirtesnį...

Manau, kad tautos stiprybė glūdi šaknyse, tai yra kalboje, papročiuose, žmonių artume ir meilėje. Tremtiniai išgyveno nežmoniškus pažeminimus, vargą išvargo, nes tikėjo gimtųjų laukų Rūpintojėlių pagalba. Suklupę prie kryžiaus, žmonės laistė ašaromis Išganytojo kančią ir meldė Visagalį mažutės laimės... Gal tas didžiulis tikėjimas, kad išauš lemtinga šviesi diena, valia ir atkaklumas leido žmonėms išlikti, dirbti, įgyti amatų, užauginti vaikus, lūpose ir širdyse išsaugoti gimtąją kalbą?.. Lietuviškas žodis kiekvienam lietuviui ten, Irkutske, Krasnojarske, Igarkoje, buvo šventas kaip Duona, Motina, Tėvynė. Ne, gyvuliniais vagonais tikrai nepajėgė išvežti Lietuvos. Amžino įšalo žemėje skausmas užgrūdino meilę Tėvynei, artimui, gerumas ir atgaila širdyse išsikerėjo. Kai matau gatve einančią senutę, palinkusią, juoda skarele, pagalvoju, kad tai skausmas, liūdni prisiminimai slegia pečius... Galbūt...

Daug skaudulių krebžda aplink mūsų sąžinę, o reikia tik atverti širdies duris, kad pasklistų aplink šiluma. Žmogui tiek ne daug kartais reikia: žodžio, šypsenos, rankos ant peties. "Šaukiu aš tautą", - sako poetas B.Brazdžionis. Visa širdimi aš pritariu šiam retoriniam šūkiui. Savo pareiga, atsakomybe, meile aš šaukiu visus Lietuvos žmones į bendrą darbą vardan savo Tėvynės ateities, šaukiu į gražų meilės ir gėrio kelią. Norėčiau, kad tauta vėl susikibtų rankomis bendram tikslui, kaip tada, 1989-aisiais, Baltijos kelyje. Tereikia ištiesti vienas kitam ranką ir pažvelgti į akis visa savo siela...

Nerijus DROCHNERIS,
Kauno kolegijos Ekonomikos
ir teisės fakulteto I kurso
studentas

Janina SEMAŠKAITĖ

Vynas kriausių taurėse

Šešiolika metų – žydinti jaunystė, kada pati gamta užaugina sparnus. Tik skrisk į savo svajonę, į nerūpestingas mokslo metų dienas, su viltimi į ateitį. Tačiau jei kas paklaustų Albiną Pinkevičienę-Vilkaitę, buvusią Geležinio Vilko rinktinės partizanų ryšininkę, ar ji norėtų dar kartą išgyventi savo šešioliktą pavasarį, kažin ar nenustebintų moters atsakymas: „Nežinau... Mano saulėtų svajonių tarsi nebūta. Savo šešioliktus metus prisimenu su didžiausiu skausmu širdyje”.

Betgi būta pirmojo nepakartojamo susižavėjimo ir pirmųjų jaunystės džiaugsmų. Kas jų nenorėtų pakartoti?

„Visko buvo, – sako Albina, – bet daugiausia netekčių, baimės ir okupacijos metais matyto siaubo, kuris užgožė visus šviesius jausmus. To, ką išgyvenau būdama šešiolikos metų, nenorėčiau dar kartą patirti, nors gerai žinau, kad kitaip gyventi ir mąstyti negalėjau. Tuo metu jaunas poetas Justinas Marcinkevičius rašė: „Šešiolikmečiai palieka klasę...”, ir tik mes žinojom, kas slypi už tų eilučių. Aš buvau pirmoji palikusi klasę. Areštuota”.

Apie save ir partizanų ryšininkės veiklą ji pasako dar mažiau:

„Buvau labai jauna, kad man tuomet būtų patikėta ką nors daugiau žinoti. Be to, ryšininkams ir nereikėjo nieko žinoti. Nunešusi partizanams vaistų ar perdavusi paketą dažniausiai nė akių nepakeldavau į mane pasitikusius vyrus. Tada jau visi žinojo, kas yra tardymai, kagiebištų rūšiai ir kankinimai. Geriau ir saugiau buvo nieko nežinoti”.

Sodyba miškų vidury

Albinos gimtinė – Marijampolės apskritis, Prienų valsčius, Degimų kaimas. Ir sodyba beveik miškų vidury. Net tėvo pavardė tiko toli nuo kitų atskirtai sodybai – Vilkas. Ko tik neatminė seni namai tarp miškų. Kažkada į Degimų kaimą net garsus plėšikas Rickus užsukdavęs: išsivesdavo karvę ir palikdavo raštelį: „Praneškite policijai. Rickus”. Prieš okupaciją į miško sodybą vis užklysdavo trys komunistėliai, nežinia iš kur atsibastę ir nuo ko slėpėsi. Prašydavo valgyti ir išgerti. Tėvai buvo katalikai, todėl niekas iš šitų namų neišeidavo alkanas.

„Vokietmečiu tėvas ir dar keli ūkininkai gelbėjo septynis žydus, pabėgusius nuo geto ir mirties. Jie slėpėsi Degimų miške, o tėvas nešdavo jiems į mišką maisto, šelpė kuo galėdamas, kol atsirado galimybė grįžti į namus. Vienas jų – žydas Kačkė buvo tėvo draugas, jį pažinojo ir kiti ūkininkai. Mat Kačkė turėjo

gimnazijos namo pas Zigmą Zemaitį, senuką, gyvenusį prie Ilgajo miško. Kai nunešiau vaistus, radau vėl man paliktą laiškėlį, ko dar vyrams reikėtų. Nuo tada ir nešiojau jiems įvairius pirkinius, dažniausiai – vaistus. Taip tapau ryšininke”.

Šešiolikmetė ryšininkė Albina Vilkaitė

Kaune karšyklą ir bendravo su visais, kas augino avis. Beje, tarp Kačkės ir ūkininkų niekada jokių nesutarimų nėra buvę. Kai tik tėvas sužinojo, jog Kačkė priverstas slėptis, tuojau pasirūpino, kad šis nešaltų ir nebadautų miške. Ne veltui sakoma – padaryk gerą darbą ir atpildas sugrįš, kai to visai nesitikėsi. Vėliau Kačkės žodis šiek tiek pakeitė tėvui teismo sprendimą”.

Neramus laikas

Albina jau mokėsi Prienų gimnazijoje, kai prasidėjo neramus okupacijos ir pasipriešinimo kovų laikas. Savaitgaliais ji skubėdavo grįžti namo. Eiti tekdavo keliolika kilometrų per Ilgajo, Cepeliškių ir Degimų miškus. Grįždama namo ji pastebėjo ginkluotus vyriškius, einančius mišku. Tekina parbėgo namo.

„Greit paskui mane į sodybą užėjo tie patys vyrai. Mama paruošė jiems valgyti, aš padengiau stalą. Vieną iš atėjusiųjų pažinau. Tai buvo mūsų gimnazijos vyresnis mokinys Algis Varkala. Jis irgi mane pažino ir pasakė: „Mes traukiamės į pogrindį. Mano slapyvardis bus Žaliukas”. Algis buvo tolimas giminaitis, pažinojo mūsų šeimą ir pasitikėjo. Pasikalbėjus paklausė, kaip sekasi mokytis, ar dažnai grįžtu į namus? Paskui paprašė nedidelės pagalbos. Padavė man lapelį, surašė, ką turėsiu nupirkti vaistinėje: tvarsčių, vaistų, tepalų, mikstūros. Pažadėjau pasirūpinti. Vyrai norėjo duoti pinigų, bet tėvas pasakė: „Nupirksim už savus, jums dar visko reikės”. Pirkinių turėjau palikti eidama iš

kas su sūnumis ir bunkeryje buvę partizanai. Brolių tai labai sukrėtė. Sužinojęs apie Bendoraičio šeimos tragediją jis prisiekė kovoti su okupantais iki mirties. Tačiau žūti kovoje jam nebuvo lemta”.

Prasidėjo nerimo dienos

Po kelių dienų enkavėdistai apsupo ir Vilko sodybą. Nors neturėjo įkalčių, vis tiek suėmė šeiminius.

„Išvežė enkavėdistai tėvą ir motiną. Tardė, grasino sušaudyti. Tėvą įkalino ir žadėjo mirties bausmę. Teismas turėjo vykti Prienuose. Tačiau netikėtai tėvui į pagalbą atskubėjo žydas Kačkė. Jis atvažiavo pas teisėją ir netgi pagrasino: „Tai tave reikėtų sušaudyti! Šitas žmogus rizikuodamas savo ir šeimos gyvybe vokietmečiu mus išgelbėjo, maitino ir slėpė”. Kadangi teismas tuo metu neturėjo įrodymų, kad po kautynių pas mus būtų užėję partizanai, bausmė buvo sušvelninta. Tėvą apkaltino tik tuo, jog neatidavė pyliavų valstybei, ir po kiek laiko paleido. Mamytę išleido tuojau po teismo”.

Kol baigėsi teismas ir tardymai, vaikai gyveno vieni. Kankino baimė – kas bus su tėvais. Bijojo rusų kareivių ir sribų, kurie nuolat trainiojosi aplinkui. Albinai tada suėjo šešiolika metų, sesutei Marijai – trylika, o broliukui Vytautui Antanui – devyneri. Vaikai buvo išvadinti „banditų šeima”, net giminės bijojo pas juo užėiti. Motiną dažnai išsiveždavo sribai atpažinti nukautų partizanų. Ir vis tardydavo, reikalaudavo pasakyti, ar tarp nukautųjų nėra sūnaus Broniaus.

„Mamytė kiekvieną kartą vežama iš namų verkdavo, bijodavo pamatyti negyvą sūnų”, – sunkiai atsidūsta Albina.

Sunku jai kalbėti. Visą gyvenimą norėjo prisiminimus užmiršti ir negalėjo.

Neliko vilties išgyventi

1945-ųjų birželio 11 dieną šeima neteko namų, gyvulių ir netgi vilties išgyventi.

1945 m. birželio mėnesį Geležinio Vilko partizanai atlaikė trejas kautynes Klebiškio miške, Degimų palaukėje. Kautynės tęsėsi net penkias valandas. Žuvo 65 enkavėdistai ir jų vadas, o partizanai neteko šešių bendražygių. Žuvo Geležinio Vilko partizanų dalinio organizacinio skyriaus viršininkas Šiaurys, keli partizanai ir dalinio vadas Dešinys buvo sunkiai sužeisti. Po mūšio, naktį, vyrai pasitraukė.

(B.d.)

Renginiai, skirti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai

Vilniuje

Kovo 10 d.:

10 val. – Fotografijos parodos „1990 m. Kovo 11-osios akimirkos” atidarymas, Romualdo Augūno fotografijų albumo pristatymas, susitikimas su Kovo 11-osios Akto signatarais Lietuvos Nepriklausomybės signatarų namuose.

18 val. – Tėvynės sąjungos (LK) valstybės atkūrimo metinių minėjimas Nacionalinėje filharmonijoje (Aušros vartų g. 5).

Kovo 11 d.:

12 val. – Valstybės vėliavos pakėlimo ceremonija Nepriklausomybės aikštėje.

12.30 val. – Šv. Mišios Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje.

13.30 val. – Pučiamųjų orkestrų paradas iš Arkikatedros bazilikos aikštės į Nepriklausomybės aikštę.

14 val. – Parodos, skirtos Klaipėdos 750 metų jubiliejui, atidarymas Seimo rūmuose.

17 val. – Iškilmingas minėjimas ir koncertas Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre (su kvietimais).

Kaune

Kovo 11 d.:

10 val. – Šv. Mišios Kauno arkikatedroje bazilikoje.

11 val. – Šv. Mišios Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos) bažnyčioje.

11 val. – Šventinė eiseną nuo Kauno arkikatedros bazilikos iki Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelio.

12 val. – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

12-18.30 val. – Kovo 11-osios gatvės šventė „Su pavasariu, kaimyne” kultūros ir sporto rūmuose „Girstutis”. Bilietai parduodami rūmų kasoje (Kovo 11-osios g. 26).

13.30 val. – Moksleivių meno saviveiklos kolektyvų koncertas „Žvelgiu į nueitą per dieną kelią” Vytauto Didžiojo universiteto salėje (S. Daukanto g. 28).

14 val. – Koncertas, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai, Kauno kultūros centre (Vytauto pr. 79).

16 val. – Vytauto Didžiojo vėliavos nuleidimo ceremonija Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

17 val. – Koncertas „Jaunieji atlikėjai Kovo 11-ajai” Kauno menininkų namuose.

2002 m.
kovo 7 d.

TREMTINYS

Nr. 10
(488)

7

Sukilėliai nenuleidžia rankų

Kovo 1 d. Kauno karininkų ramovėje įvyko Lietuvos 1941 m. birželio 23-28 d. sukilėlių sąjungos ataskaitinis suvažiavimas. Buvo pasveikinti sukilimo dalyviai jubiliečiai Alfonsas Žaldokas ir Viktoras Ašmenskas. Tylos minute pagerbti per pastarąjį laikotarpį mirę sąjungos nariai. Sugiedojus Tautos himną sąjungos pirmininkas A. Žaldokas padarė išsamų veiklos pranešimą.

Kalbėjusieji diskusijose darbą įvertino gerai. Buvo atkreiptas dėmesys į tolimesnę sąjungos veiklą. Dabar kai kurios organizacijos ir asmenys bando sumenkinti sukilimo reikšmę. Niekas neturi teisės neigti šio fakto ir istorinės reikšmės. Ar šie žilagalviai savo jaunystę paaukojo tautos laisvei ir nepriklausomybei, buvo repre-

suoti, perėjo kančios ir negandų kelius tam, kad būtų šmeižiami? Dabar dar labiau reikia bendrauti su jaunimu pasakojant apie anuos įvykius ir kovą ir skiepyti jaunose širdyse tautos meilę.

Suvažiavimas išsirinko naują Sąjungos tarybą. Pakeitė ir papildė organizacijos statuto kai kuriuos punktus.

Leonas NARBUTAS
Z.Šiaučiulio nuotr.
Buvę sukilimo dalyviai

Užjaučiame

Nuoširdžiai užjaučiame LPKTS Radviliškio skyriaus pirmininkę **Stasę JANUŠONIENĘ** dėl vyro mirties

LPKTS valdyba

Kovo 9 d. (šeštadienį), 14 val. Vinco Kudirkos bibliotekoje Kaune (Laisvės al. 57) – Antano Sadecko fotoalbumo "Negrįžusiems" pristatymas.

Kovo 10 d. 16 val. maloniai kviečiame į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimą - koncertą. Koncertuos tremtinių choras "Atminties gaida", "Varpo" vidurinės mokyklos kaimo kapela ir šokių kolektyvas "Svajoklis". Minėjimas vyks Klaipėdos aukštesniosios technikos mokyklos salėje, Bijūnų g. 10.

LPKTS ir TS(LK) Klaipėdos skyriai

Kovo 16 d. (šeštadienį) Varėnos kultūros centro salėje (J. Basanavičiaus g. 2) vyks LPKTS Varėnos skyriaus ataskaitinė rinkiminė konferencija.

Pradžią 10 val. Registracija nuo 9 val. Prašome skyriaus narius aktyviai dalyvauti.

Ieškome tvarkingos, sugebančios ir norinčios ūkininkauti arba pageidaujančios gyventi kaime šeimos. Gyvenvietė graži, erdvi, netoli Pakruojo (tik 9 km). Yra dirbamos žemės, tvarkingi ūkiniai pastatai, erdvus gyvenamasis namas, sodas. Galėtų įsikurti daugiavaikė šeima arba žmonės, pageidaujantys auginti našlaičius.

Kreiptis tel. (8-37) 435848

Norintys įamžinti tremtinių, politinių kalinių, laisvės kovų dalyvių atminimą Klaipėdos memorialie prie "Tautos kančios" paminklo S. Daukanto gatvėje, galite atnešti vardinius akmenis.

Kreiptis: *Liepų g. 3, Klaipėdoje; I ir IV nuo 14 iki 17 val. Tel. (8-26) 493476.*

LPKTS Klaipėdos sk. taryba

ATSILIEPKITE!

Prieš karą **Povilas Kliekna** gyveno Smulkių k., Nemakščių apyl., Raseinių raj. Po karo iš jo atimti namai, o patį apgyvendino svetimame mažame namelyje. Ar Povilas Kliekna buvo ištremtas į Sibirą – tikrų žinių nėra.

Turėjo dukrą ir sūnų. Buvo du jo broliai – **Pranas** ir **Jonas**. Povilo **KLIEKNOS** ieško giminės iš užsienio. Prašome rašyti adresu: **Antanui LEIKAUSKUI, Vytauto Didžiojo g. 24, Kaišiadorys.**

Gal yra žmonių, ką nors žinančių apie mano tetą **Valę BIŠKAUSKAITĘ-KIMANTIENĘ**, gimusią apie 1907 m., bei pusbrolių **Edmundą KIMANTĄ** (g. 1932?) ir **pusseserę Aldoną KIMANTAITĘ** (g. 1934?) ir **pusseserę Adą** (g. 1936?), karo pabaigoje išvykusius į Vokietiją, o po to gyvenusius Australijoje. Į Vokietiją išvyko iš Kauno (yra gyvenę Skuode). Mes, jų giminaičiai, gaudavome laiškus iš Australijos adresu – **Vladui Biškauskui, Alizavos k., Vabalninko valsč., Biržų apskr.** Susirašinėjimas nutrūko Stalino represijų laikais.

Nuotraukoje **pusseserė Aldutė**. 1943 m. Rašykite adresu: **Linai BANĖNIENEI, Šiaurės pr. 53-1, LT-3043 Kaunas. Tel. (8-37) 716663.**

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Antanas Sabaliauskas
1940-2002

Gimė Jurbarko raj., Rotulių k. 1951 m. kartu su mama ir seserimi ištremtas į Krasnojarsko kr., Nazarovo raj.

1954 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo vairuotoju įvairiose organizacijose.

Reiškiamo užuojautą šeimai ir artimiesiems.

LPKTS Jurbarko skyrius

Alfonsas Jankauskas
1922-2002

Gimė Lazdijų raj., Budvietyje. 1946 m. areštuotas ir nuteistas 10 m. Kalėjo Komijoje, Karelijoje. 1953 m. grįžo į Lietuvą. Neradęs artimųjų (tėvas nuteistas, brolis žuvęs, mama su sesute ištremtos) nuvažiavo pas mamą į Irkutską. Vedė, susilaukė vaikų. Sugrįžo į Lietuvą 1960 m., apsigyveno Alytuje.

Buvo aktyvus LPKTS narys.

Palaidotas Alytaus kapinėse.

Liūdime dėl aktyvaus nario ir nuoširdžiai užjaučiame žmoną Genutę, dukras, sūnų.

LPKTS Alytaus skyrius

Ona Matusevičienė
1906-2002

Gimė Lazdijų raj., Rudaminos valsč., Virbalių k. 1945 12 28 areštuotas vyras. 1947 12 06 su 2 vaikais ištremta į Tiumenės sr. Šeima kilnojama – gyveno Tropinske, Lebedinske, Sasnovkoje ir kt. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Apsigyveno Alytuje.

Palaidota Alytaus kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame jos mylimą sūnų, artimuosius.

LPKTS Alytaus skyrius

Alvydas Talandis
1941-2002

Gimė Lazdijų raj., Švėtežerio valsč., Janynų k. Su tėvais ir mažomis sesutėmis 1948 05 22 ištremtas į Krasnojarsko sr. Grįžo į Lietuvą 1957 m. 1971 m. vedė, užaugino sūnų Kastytį, pas kurį ir glaudėsi.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų.

LPKTS Alytaus skyrius

Feliksas Venislovas
1938-2002

Gimė Darginių k., Joniškio raj. 1948 m. šeimą ištremė į Krasnojarsko sr., Sovetsko raj., Svėsčio gyv. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Baigė aukštąją mokyklą, dirbo Panevėžio miškų urėdijoje. Nuo 1998 m. LPKTS Panevėžio skyriaus narys.

Palaidotas Panevėžio Šilaičių kapinėse.

Reiškiamo užuojautą Felikso žmonai ir dukroms.

LPKTS Panevėžio skyrius

Jonas Geležauskas
1922-2002

Gimė Lazdijų raj., Gudinių k., gausioje ūkininko šeimoje. 1944 m. tarnavo P. Plechavičiaus rinktinėje, ją likvidavus įsitraukė į pagrindinę pasipriešinimo veiklą. 1947 m. areštuotas ir nuteistas 10 metų. Kalėjo Džezkazgano, Kengyro ir Rudninkų lageriuose.

Grįžęs į Lietuvą gyveno Kaune. Aktyviai dalyvavo Sąjūdžio ir LPKS veikloje.

Liūdi Kengyro politiniai kaliniai

TREMTINYS

SL289

Redaktorė - Audronė Kaminskienė
Padėjėja - Aušra Šuopytė

lit.redaktorė - Irma Minskienė
korektorė - Dalia Maciukevičienė
tech.redaktorė - Vesta Milerienė

Kaina
1 Lt

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, tel.323204, faksas 323214 el.paštas: tremtinys@takas.lt LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>